

PORADNIK DLA SPOŁECZNYCH OPIEKUNÓW KOTÓW WOLNO ŻYJĄCYCH

Część I

Karmiciele - Opiekunowie Kotów wolno żyjących

Olsztyn 2022 r.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

„PORADNIK DLA SPOŁECZNYCH OPIEKUNÓW KOTÓW WOLNO ŻYJĄCYCH” powstał w ramach projektu „GENERATOR INNOWACJI. SIECI WSPARCIA 2” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w Ramach Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego przez PCG Polska Sp. z o.o. w partnerstwie z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych „e”.

Został przygotowany i napisany przez zespół Fundacji Per Mondo w składzie:

Klaudia Jaworska
Magdalena Michalska
Magda Orłowska
Aneta Ustaszewska

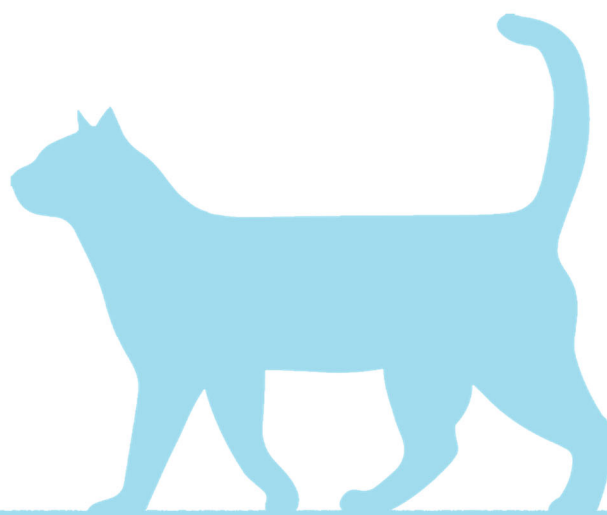

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści:

1. Wprowadzenie (str. 4-5)
2. Stereotyp Karmiciela (str. 6-16)
3. Seniorzy - karmiciele kotów wolno żyjących (str. 17-21)
4. Sieciowanie i międzypokoleniowy wolontariat (str. 22)
5. Podsumowanie (str. 35-39)

1. WPROWADZENIE

Drogi Karmicielu

Jeżeli czytasz ten Poradnik to znaczy, że koty wciągnęły Cię w swój fascynujący świat i że już jesteś Karmicielem albo właśnie zamierzasz nim zostać.

Opieka nad kotami wolno żyjącymi to piękna i szlachetna pasja. Daje dużo radości i satysfakcji. Często jednak wiąże się także z **problemami i wyrzeczeniami.**

Większość z Was, Drodzy Karmiciele, to Seniorzy i dla Was realizowanie tej pasji jest szczególnie trudne.

„Poradnik Dla Społecznych Opiekunów Kotów Wolno Żyjących” jest skierowany głównie do Was. Chcemy, żebyście po jego przeczytaniu **lepiej radzili sobie z problemami**, z którymi borykacie się na co dzień, działając na rzecz zwierząt w potrzebie.

Z drugiej strony, aby należycie opiekować się kotami wolno żyjącymi **trzeba posiadać odpowiednią wiedzę.** Ten Poradnik ma Wam tę wiedzę dostarczyć.

W tej części Poradnika opowiemy Wam, jak radzić sobie z otoczeniem i emocjami tak, aby czerpać jeszcze więcej radości z realizacji Waszych pasji.

Zanim podejmiecie się roli Karmicieli, musicie pamiętać o tym, że dokarmianie zwierząt to bardzo **odpowiedzialne, długoterminowe zobowiązanie**.

Warto zapamiętać słowa z opowieści Antoina De Saint Exuperiego o Małym Księżu:

**„STAJESZ SIĘ ODPOWIEDZIALNY NA ZAWSZE ZA TO,
CO OSWOIŁEŚ”.**

2. STEREOTYP KARMICIELA

Na każdej polskiej ulicy mieszkają ludzie tacy jak Wy. Ludzie, którzy dokarmiają koty wolno żyjące, którym los tych zwierząt nie jest obojętny. Dlaczego więc dzieje się tak, że **nie działacie razem?** A bardzo często nawet nawzajem się nie znacie?

Jedną z przyczyn zapewne jest taka, że w naszym społeczeństwie panuje niestety **negatywny stereotyp Karmiciela - kociarza**. Większość ludzi nie zdaje sobie nawet sprawy, jak duży jest to problem społeczny i jak liczna jest grupa osób, której dotyczy.

Większość z Was, Karmicieli, pomaga kotom wolno żyjącym już od wielu lat, często kosztem własnych potrzeb, z wielkim oddaniem i poświęceniem, finansując dokarmianie i leczenie z własnych środków. Często ukrywacie fakt, że pomagacie kotom: przed swoimi znajomymi, sąsiadami, a nawet rodziną. Dlaczego tak się dzieje? Choć Wasza pasja jest szlachetna i choć działacie dla dobra wspólnego, nie jesteście doceniani przez resztę społeczeństwa, **często postrzegani jesteście jako dziwacy, a nie jako wolontariusze, którymi w rzeczywistości jesteście.**

Większość ludzi nie zastanawia się nawet nad problemem bezdomności zwierząt.

Wszystkie koty spotykane w drodze do pracy czy do sklepu, pod piwnicznymi okienkami, na rodzinnych ogródkach działkowych, za garażami, to koty, które przyszły na świat przez nieodpowiedzialnych ludzi, którzy dopuścili do ich niepotrzebnego rozmnożenia. Nadmierna bezdomność kotów w Polsce jest konsekwencją braku kastracji i braku ustawowego chipowania.

Wszyscy już przywykli do widoku bezdomnych kotów, bo mijają je niemal na każdej ulicy. Dzieje się tak nie tylko w małych miejscowościach, ale również w dużych miastach. Obraz kotów na ulicy stał się dla ludzi tak powszedni, że wielu

z nich nie zastanawia się nad tym, czy ktoś sprawuje nad tymi zwierzętami opiekę.

Wiele osób uznaje również, że koty nie potrzebują pomocy człowieka i w przeciwieństwie do psów, radzą sobie na wolności dużo lepiej. Niestety, nie jest to prawdą. Wy wiecie, że bez Waszej pomocy, bez dokarmiania, koty cierpią i szybciej umierają.

Na szczęście wiedza społeczeństwa na temat bezdomności zwierząt regularnie wzrasta dzięki działaniom organizacji prozwierzęcych, akcjom edukacyjnym i przekazom w mediach tradycyjnych i społecznościowych.

Niestety nie idzie to w parze z wiedzą na temat działalności Karmicieli. Informowanie ludzi o tym, kim są i czym się zajmują jest niezbędnym, aby zerwać ze stereotypem Karmiciela, powszechnie panującego w społeczeństwie. Projekty takie jak ten mają m.in. na celu przyspieszenie tego procesu.

Bardzo duże nadzieje wiążemy z niedawno opublikowanymi przez czasopismo naukowe PNAS (wydawane przez Akademię Nauk Stanów Zjednoczonych) badaniami dotyczącymi kotów

wolno żyjących.

12-letnie badania nad skutecznością metod kontroli

populacji kotów przeprowadzone przez Prof. Eyal Klement oraz dr Idit Gunther ze Szkoły Medycyny Weterynaryjnej na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie wykazały, jak ważny jest udział Karmicieli w tym procesie.

Do tej pory najszerzej stosowaną i uważaną za najbardziej efektywną była metoda TNR (Trap-Neuter-Return), czyli Złapać-Wykastrować-Wypuścić. Także w Polsce ta metoda jest stosowana i polecana.

Każdy odpowiedzialny Karmiciel zna ten system, choć pewnie wielu z Was nie znało do tej pory jego nazwy. Według tej metody koty są wyłapywane w miejscach bytowania, kastrowane, a

potem wypuszczane w tym samym miejscu.

Karmiciele często sami wyłapują swoich kocich podopiecznych do kastracji lub też pomagają aktywistom prozwierzęcym w ich schwytaniu.

Badania miały na celu m.in. zbadanie skuteczności metody TNR w zmniejszaniu populacji kotów wolno żyjących oraz poprawie ich dobrostanu.

Wykazały one, że aby uzyskać długoterminowy oraz rzeczywisty spadek liczby „bezpiecznych” kotów, należy nadal stosować metodę TNR i utrzymywać kastrację na poziomie 70% populacji na danym terenie w połączeniu ze współpracą z Karmicielami.

Kontrola zasobów karmy dla kotów wolno żyjących, a także skupianie kotów w miejscach dokarmiania, ma zapewnić stały spadek ich populacji. Niezwykle ważna jest w tym modelu Wasza rola.

Mamy nadzieję, że wyniki tych badań uzmysłowią społeczeństwu, a także lokalnym władzom, jak istotna jest Wasza działalność w skutecznej walce z bezdomnością kotów.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Z wynikami badań można się zapoznać pod linkiem:
<https://www.pnas.org/doi/full/10.1073/pnas.2119000119>

Większość ludzi nie zastanawia się nad problemem bezdomności, ale zauważa nieestetyczne miejsca dokarmiania, rozwalone budki, brudne miski i plastikowe opakowania z resztkami karmy postawione pod piwnicznymi okienkami, psujące się resztki ludzkiego jedzenia wyrzucone z okien czy balkonów.

Osoby, które nie dbają o czystość w miejscu bytowania i dokarmiania kotów, a przede wszystkim nie kastrują i tym samym wpływają na rozmnażanie kotów, nie są odpowiedzialnymi Karmicielami.

Takie osoby przyczyniają się do tego, że część społeczeństwa

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

nie chce kotów wolno żyjących w otoczeniu swojego miejsca zamieszkania.

Tacy pseudo-karmiciele nie pomagają kotom, a wręcz przeciwnie, szkodzą im swoim nieodpowiedzialnym postępowaniem. Są przyczyną konfliktów społecznych i doprowadzają do tego, że złość sąsiadów skupia się na kotach, a często także na innych odpowiedzialnych Karmicielach.

Czasami konflikty sąsiedzkie narastają tak bardzo, że dochodzi do czynów karalnych, takich jak wywożenie kotów z miejsca bytowania czy nawet do ich okaleczania i trucia.

Odpowiedzialny Karmiciel to taki, który dba o czystość w miejscu bytowania i dokarmiania kotów, który szanuje swoich sąsiadów i pamięta o tym, że nie wszyscy muszą być miłośnikami zwierząt.

Pamiętajcie:

- karmcie koty zawsze w jednym, stałym miejscu,
- skonsultujcie miejsce dokarmiania z sąsiadami i z zarządcami terenu, na którym się znajduje,
- nie rozrzucajcie karmy na ziemi,

- niedopuszczalnym jest wyrzucanie karmy lub resztek jedzenia z okna czy balkonu,
- dbajcie o to, aby miski, w których znajduje się karma i woda były czyste,
- jeżeli nie macie możliwości mycia misek regularnie, używajcie naczyń jednorazowych,
- nie zostawiajcie opakowań po karmie ani pustych butelek po wodzie,
- jeśli miejsce dokarmiania jest jednocześnie miejscem bytowania kotów, zadbajcie o estetyczny wygląd budek,
- czyście budki regularnie,
- dbajcie o pośłania znajdujące się w budce (pierzcie koce, wymieniajcie siano lub słomę),
- jeśli nie jesteście w stanie sami zadbać o czystość w miejscu dokarmiania, poproście o pomoc przyjaznych kotom sąsiadów, może oni także, zechcą zostać Karmicielami?

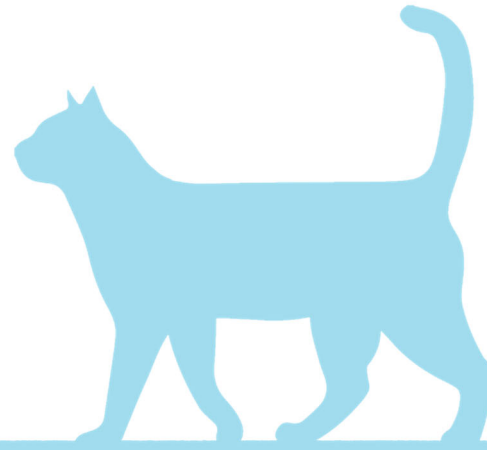
Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PRZYKŁADY TEGO, JAK POWINNY WYGLĄDAĆ MIEJSCA DOKARMIANIA I BYTOWANIA KOTÓW WOLNO ŻYJĄCYCH

